

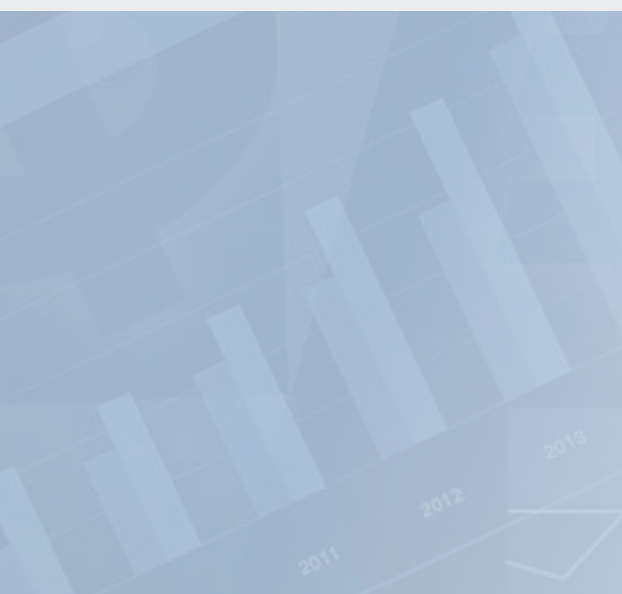
רשות שוק ההון
ביטוח וחיסכון

פעילות רשות שוק ההון,
ביטוח וחיסכון ל-2016

פרק א

2017 י' י' י'

פרק א' | פעילות רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון ל-2016

תוכן העיניינים		
1.	חיסכון פנסיוני	3
1.1	כללי	3
1.2	פנסיה	4
1.3	ביטוח חיים	5
1.4	קופת גמל	6
2.	ביטוח כללי	7
3.	ביטוח בריאות וסיעוד	10
4.	השקעות ושוק ההון	12
5.	ניהול סיכונים וממשל תאגידי	13
6.	רישוי גופים מוסדיים	14
7.	חשבונאות	14
8.	אקטואריה	15
9.	פיקוח, אכיפה וביקורת	15
10.	קנסות ועיצומים	16
11.	מסלקה פנסיונית	16
12.	סוכנים ויועצים	19
13.	מידע ודיווח	20
14.	טכנולוגיות מידע	21
15.	סייבר ואבטחת מידע	21

1. חיסכון פנסיוני

1.1 כללי

1.1.1 צמצום ניגודי עניינים של מעסיקים

בהסכמי העבודה נקבעו שיעורי הפקדה שונים לקופות גמל על פי סוג הקופה (כגון קרן פנסיה חדשה מקיפה וקופת ביטוח), אף על פי שכלל הקופות מיועדות למטרה אחת. השוני הזה מקשה להשוות בין הקופות השונות, והדבר מביא לידי כך ששוק החיסכון הפנסיוני אינו משוכלל ותחרותי כנדרש. פן אחר המתחייב משוק משוכלל ותחרותי הוא שהמעסיק יהיה אדיש (נטול העדפות) לבחירתו של העובד בקופת הגמל. ואולם, אם שיעור הפקדות המעסיק תלוי בקופה הנבחרת, עולה החשש שעמדה זו לא תתקיים. תיקון 12 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 (להלן - חוק קופות הגמל), אשר נכנס לתוקף בפברואר 2016, נותן מענה לבעיות אלו. במסגרת התיקון נקבע בסעיף 20 לחוק קופות הגמל שמעסיק לא יתנה את שיעור הפקדתו לפנסיה בעד עובדו בהפקדה בקופת גמל מסוימת, בסוג מסוים של קופות או בקופה שיבחר העובד מתוך רשימה, וזאת גם אם נקבע אחרת בדיון או בהסכם של העובד עם המעסיק. התיקון קובע עוד שאם כבר נקבעה בדיון או בהסכם התניה האומרת ששיעור ההפקדה לקופת גמל מסוימת, לסוג מסוים של קופות או לקופה מתוך רשימה יהיה גבוה יותר לעומת קופה אחרת או סוגי קופות אחרים, העובד יהיה זכאי לשיעור ההפקדה הגבוה מבין השיעורים שנקבעו, וזאת עד לתיקון הדין או ההסכם.

בעקבות תיקון 12 נחתם באפריל 2016 "הסכם קיבוצי כללי (מסגרת) להגדלת הפרשות לביטוח פנסיוני במשק" בין נשיאות הארגונים העסקיים לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה. הוראות הסכם זה הוחלו על כל המשק בהתאם לצו הרחבה מיום 23 במאי 2016. בצו זה נקבע, בין היתר, כי החל ביום 1 ביולי 2016 יהיה שיעור תשלומי המעסיק אחיד עבור כל המוצרים הפנסיוניים. עוד נקבע בצו שיעור של 6.25% לפחות החל ביום 1 ביולי 2016 ו-6.5% החל ביום 1 בינואר 2017.

בעקבות צו ההרחבה הנזכר תוקן סעיף 20 לחוק קופות הגמל (במסגרת תיקון 16 לחוק), ונקבע בו כי לא יראו כהתניה של המעסיק הסכם הכולל תשלום של המעסיק לרכישת ביטוח אובדן כושר עבודה לעובדיו, ובלבד ששיעור ההפקדה של המעסיק לקופת הגמל לא יפחת משיעור של 6.5%.

1.1.2 חובת פנסיה לעצמאיים

להבדיל משכירים, כיום מרבית העצמאים במשק אינם מפרישים סכומי כסף לחיסכון פנסיוני שיוכל לסייע להם לשמור על רמת ההכנסה גם לאחר יציאתם לגמלאות. פרק ב של חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז-2016, העוסק בחיסכון וסיוע לעצמאים (שנחקק במסגרת חוק ההסדרים בדצמבר 2016), מחייב עצמאים להפריש כספים לקופת גמל לקצבה. על פי החוק, כל עצמאי מעל גיל 21 מחויב להפריש מהכנסתו לחיסכון פנסיוני החל בינואר 2017. חובת ההפרשה לחיסכון הפנסיוני לעצמאים עומדת על שיעור של 4.45% מהחלק של השכר שאינו עולה על מחצית השכר הממוצע במשק ו-12.55% מהחלק שעולה על מחצית השכר הממוצע, עד לתקרת השכר הממוצע במשק.

1.1.3 בחירת קופות גמל - קרנות ברירת מחדל

בחודש מרץ 2016 פורסם החוזר "הוראות לעניין בחירת קופת גמל", הקובע כי הממונה על שוק ההון יבחר שתי קרנות פנסיה שיהוו ברירת מחדל להפקדות מעסיקים עבור עובדים שלא בחרו קרן פנסיה. הפרמטר שנועד לשמש לבחירתן היה דמי הניהול. את שיעורי דמי הניהול הנמוכים ביותר הציעו קרן הפנסיה של "מיטב דש"

וקרן הפנסיה של "הלמן אלדובי": 1.31%, 1.49% מההפקדות החודשיות ו-0.01%, 0.001% מהחיסכון המצטבר בקרן, בהתאמה. כל אזור שיצטרף במהלך השנתיים הקרובות לאחת משתי הקרנות שנבחרו ייחנה מהטבה משמעותית בדמי הניהול מיום הצטרפותו לקרן למשך תקופה של עשר שנים.

החוזר קובע עוד כי מעסיק רשאי לבחור לעובדים האמורים קופת ברית מחדל לתקופה שלא תעלה על חמש שנים, ובלבד שייערך הליך תחרותי, שמאפשר לכל חברה מנהלת הזדמנות שווה להשתתף בו. הליך זה יבוצע על סמך הקריטריונים של שירות, תשואה ושיעור דמי הניהול.

כמו כן, החוזר מאפשר למעסיק לבחור קרן השתלמות שתשמש ברית מחדל לעובדים, אם יבוצע הליך תחרותי הזהה להליך התחרותי שנדרש לבחירת קופת גמל לקצבה.

1.1.4 הצטרפות לקרן פנסיה או לקופות גמל

בחודש ספטמבר 2016 פורסם החוזר "הצטרפות לקרן פנסיה או לקופת גמל", שנועד לעזור לעמית להתמודד עם מורכבותו של המוצר הפנסיוני ולהקל עליו להבין את הזכויות שמוקנות לו. חוזר זה קובע נוסח אחיד לפרטים שייכללו בטופס ההצטרפות לקרן פנסיה או לקופת גמל ובטופס עריכת השינויים על ידי העמית לאחר מועד הצטרפותו. הפרטים האלה כוללים בין היתר מידע כללי על הזכויות בקרן הפנסיה או בקופת הגמל ומידע מפורט על תנאי המוצר הייחודיים של העמית, כגון מסלולי הביטוח, מסלולי ההשקעה ושיעורי דמי הניהול.

על פי החוזר, בוטלה הדרישה לחתימת המעסיק או לאישורו בטופס ההצטרפות. לאחר שחברה מנהלת מאשרת את קבלתו של עמית לקרן, היא מודיעה למעסיק על בחירתו של העובד. בכך מבטל החוזר את התלות של העובד במעסיק לשם הצטרפות לחברה, ומאפשר לעמית לממש את חופש הבחירה שלו בעת ההצטרפות. כמו כן, החוזר מחייב את החברות המנהלות לאפשר לעמיתים להצטרף באופן מקוון, באמצעות אתר האינטרנט של החברה. כמו כן, החוזר ממשיך ומגדיר את אופן העברת הכספים מחשבונות לא פעילים בקרנות פנסיה אחרות של העמית לקרן הפנסיה שאליה הצטרף העמית, כפי שנקבע בתיקון 13 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 (מידע רחב יותר על תיקון 13 בסעיף 1.2.1 להלן).

1.1.5 העברת כספים בין קופות גמל

בחודש יולי 2016 פורסם תיקון לחוזר "העברת כספים בין קופות גמל", המקצר את לוחות הזמנים להעברת כספים בין קופות גמל. על פי התיקון, בקשה להעברת כספים בין קופות גמל תועבר בחלוף שני ימי עסקים ממועד קבלתה בקופה שאליה מבקש העמית לעבור. בנוסף, ובמטרה לצמצם את החסמים להעברת כספים, בוצעה הבחנה בין עילות דחייה מהותיות, אשר דורשות מהעמית לחתום מחדש על טפסי העברת הכספים, לבין עילות דחייה טכניות, שאינן דורשות מעורבות של העמית בתהליך.

1.2 פנסיה

1.2.1 איחוד חשבונות לא פעילים

כ-1.7 מיליוני חשבונות בקרנות הפנסיה החדשות הם חשבונות של עמיתים לא פעילים. שיעורם של חשבונות אלה הוא כמעט מחצית מסך החשבונות הכולל בקרנות אלה. הדבר נובע מכך שלעיתים קרובות, בעת מעבר בין מקומות עבודה, העובד אינו ממשיך את חברותו בקרן הפנסיה, אלא מצטרף לקרן פנסיה אחרת שבחר עבורו המעסיק. תופעה זו צפויה להימשך ואף להחריף במציאות המאפיינת את שוק העבודה המודרני. ריבוי חשבונות של עמיתים לא פעילים מצמצם את השליטה של החוסך בחיסכון, מגדיל את ההסתברות ל"כספים אבודים" ועלול לפגוע בכיסוי הביטוחי, מאחר שקיים חשש שהעובד לא ישמור על הרצף הביטוחי במעבר בין הקרנות.

פרק א | פעילות רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון ל-2016

כמו כן, במרבית המקרים משלם החוסך דמי ניהול מרביים בחשבון שבו הוא עמית לא פעיל, ואילו איחד את חשבונותיו היה יכול לשלם דמי ניהול בשיעור נמוך יותר, כפי שהוא זכאי לו בחשבון שבו הוא עמית פעיל. גם יכולת המיקוח שלו על דמי הניהול הייתה עולה אז, מאחר שבחשבוננו היו מנוהלים סכומי כסף גדולים יותר.

בחודש נובמבר 2015 פורסם תיקון 13 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, הקובע הוראות לריכוז כל הכספים הרשומים על שם העמית בקרנות הפנסיה הלא פעילות לקרן פנסיה אחת. איחוד החשבונות ייעשה בשני שלבים:

1. טיפול במלאי הקיים - נקבעה הוראת שעה הקובעת כללים לביצוע העברה יזומה על ידי המדינה של כספים הקיימים בחשבונות של עמית לא פעיל בקרנות פנסיה חדשות לחשבון בקרן פנסיה שבה הוא עמית פעיל. הליך איחוד החשבונות הלא פעילים הקיימים החל בחודש יולי 2016, וייעשה באופן הדרגתי עד לחודש ספטמבר 2017.

2. מניעת היווצרות כספים לא פעילים נוספים - עם הצטרפותו של עמית לקרן פנסיה חדשה, ברירת המחדל תהיה שהכספים בחשבונות שבהם הוא עמית לא פעיל יועברו לקרן הפנסיה שאליה הוא מבקש להצטרף, אלא אם ביקש אחרת. הליך איחוד החשבונות הלא פעילים בעת הצטרפות ופתיחת חשבון פעיל בקרן פנסיה החל בחודש ינואר 2017.

1.2.2 הוראות לעניין זכות וחובות עמיתים בתקנון קרן פנסיה חדשה מקיפה

בחודש ספטמבר 2016 פורסם חוזר "הוראות לעניין זכויות וחובות עמיתים בתקנון קרן פנסיה חדשה מקיפה". החוזר קובע כי זכויות וחובות העמיתים יהיו אחידות בתקנוני כל קרנות הפנסיה. ההוראות נועדו לפשט ולהנגיש את זכויות וחובות העמיתים הקבועות בתקנוני קרנות הפנסיה החדשות המקיפות, על מנת להגביר את המודעות של החוסכים לזכויותיהם בקרנות הפנסיה, להגדיל את כוח המיקוח שלהם ולהביא להגברת התחרות בענף קרנות הפנסיה. הוראות החוזר יכנסו לתוקף החל בינואר 2018.

1.3 ביטוח חיים

1.3.1 קווים מנחים לביטוח אובדן כושר עבודה

תוכנית לביטוח מפני אובדן כושר עבודה נועדה לספק חלף הכנסה למבוטח שכושר השתכרותו נפגע בשל מחלה או תאונה. כיום קיימת שונות רבה בתנאי הפוליסות לביטוח אובדן כושר עבודה שמשווקות חברות הביטוח. שונות זו מקשה על המועמד לביטוח לערוך השוואה בין התכניות השונות במחיר המוצע בכל אחת מהן ולבחור באופן מושכל את התוכנית המיטבית עבורו. מצב זה מונע פיתוח של שוק תחרותי בכיסוי זה.

בחודש ספטמבר 2016 פרסמה הרשות את החוזר "קווים מנחים לעניין תוכנית לביטוח מפני אובדן כושר עבודה", שנועד להבטיח שהתנאים שייכללו בתכניות ביטוח לכיסוי אובדן כושר עבודה יספקו את צורכי המבוטח. לפיכך נקבע בחוזר מבנה אחיד ומודולרי לתכניות אלו: תוכנית בסיסית, שאליה ניתן לצרף נספחים המרחיבים את הכיסוי הבסיסי, על פי בחירת המבוטח. התכניות במבנה החדש יגבירו את השקיפות ואת התחרות בתחום הביטוחים מפני אובדן כושר עבודה לטובת כלל המבוטחים.

1.3.2 מחשבון ביטוח חיים

בחודש נובמבר 2016 השיקה הרשות מחשבון לתכניות ביטוח חיים. המחשבון משקף לציבור את המחירים שמציעות חברות הביטוח השונות באופן נוח וזמין, ומאפשר לבצע השוואה של המחירים בעת רכישת ביטוח

חיים פרטי וביטוח חיים למשכנתה. המחשבון החדש מגדיל את שקיפות וזמינות המידע לציבור בנוגע למחירים בענף ביטוח החיים ויגביר את התחרות בין החברות. השימוש במחשבון צפוי לחסוך למבוטחים עשרות אלפי שקלים לאורך תקופת הביטוח.

המחשבון מציג את המחיר המקסימלי שחברת ביטוח רשאית לגבות, בהתאם לסכום הביטוח המבוקש ולמאפייניו של המועמד לביטוח (מין, גיל, סטטוס עישון ותקופת ביטוח מבוקשת). בביטוח חיים למשכנתה מציג המחשבון את המחיר גם על פי תנאי ההלוואה, כלומר הסכום, התקופה שנקבעה להחזר ההלוואה ושיעורי הריבית.

המחשבון מצטרף לכלים צרכניים נוספים שמספקת הרשות לציבור, הנועדים לאפשר למבוטח לבחור באופן פשוט את הביטוח המתאים לו ביותר במחיר האטרקטיבי ביותר ומתוך כך להגביר את התחרות בשוק.

קישור למחשבון: <http://life.cma.gov.il>

1.4 קופת גמל

1.4.1 קופת גמל להשקעה

בחודש יוני 2016 נכנס לתוקפו תיקון 16 לחוק קופות הגמל, המאפשר בין היתר לחסוך כספים בקופת גמל חדשה - קופת גמל להשקעה. קופת גמל להשקעה מאפשרת לחוסך לממש את הכספים בכל עת, בכפוף לתשלום מס בשיעור של 25% על הרווח הריאלי. נוסף על כך, וכדי לעודד את הציבור להשאיר את הכספים המופקדים בקופת גמל להשקעה עבור תקופת הפרישה, נקבע כי חוסך שימשוך את הכספים כקצבה בגיל פרישה יוכל ליהנות מפטור ממס רווח הון בגין כל הכספים. תקרת ההפקדה השנתית לקופת גמל להשקעה עומדת על 70,000 ש"ח בשנה.

כמו כן, במטרה לתת מענה לבעלי שלוש דירות או יותר, אשר נדרשים לשלם מס בגין ריבוי דירות החל משנת 2017, אושר בדצמבר 2016 במסגרת חוק ההסדרים תיקון לחוק קופות גמל. תיקון זה קובע שעמית יהיה רשאי להפקיד תשלומים בקופת גמל להשקעה בסכום שאינו עולה על 2.5 מיליון שקלים או על סך התמורה ממכירת דירות (הנמוך מבין השתיים), בכפוף לאישורים מרשות המסים. חוסך שימשוך את הכספים לאחר חמש שנות ותק ואחרי שמלאו לו 60, יהיה פטור ממס רווח הון.

1.4.2 תוכנית חיסכון לכל ילד

בעקבות החלטת הממשלה מספר 362 מיום 5 באוגוסט 2015 להנהיג חיסכון ארוך טווח לכל ילד, תוקן חוק הביטוח הלאומי. התיקון קובע כי המוסד לביטוח לאומי (להלן - המוסד) יעביר עבור כל ילד שמשתלמת בעדו קצבת ילדים סכום חיסכון בסיסי בסך של 50 ש"ח לטובת חיסכון ארוך טווח. ההורה רשאי להגדיל את החיסכון בסכום נוסף של 50 ש"ח, שיופחת מסכום קצבת הילדים המשתלמת. עוד נקבע כי סכומים אלה ייחסכו עבור הילד עד הגיעו לגיל 18. החל ממועד זה, ובנסיבות הקבועות בחוק אף לפני כן, יהיו רשאים הילד הזכאי או הוריו, לפי העניין, למשוך את הכספים שנצברו עבורו.

ההפקדה השוטפת הראשונה לחיסכון תהיה בחודש ינואר 2017. כמו כן, עבור כל ילד יופקד סכום למפרע בהתאם לזכאותו לקצבת ילדים ממאי 2015 ועד דצמבר 2016 (מקסימום 1,000 ש"ח) בשלושה תשלומים שווים במהלך השנים 2017-2019.

כחלק מהסדרת התוכנית הותקנו תקנות הביטוח הלאומי (חיסכון ארוך טווח לילד), התשע"ו-2016, ובהן נקבע, בין היתר, כי הורה יוכל לבחור להפקיד עבור ילדו את סכום החיסכון בקופת גמל להשקעה או בחשבון בנק. אם ההורה לא ביצע בחירה כאמור, יופקדו הכספים עבור הילד בקופת גמל להשקעה כברירת מחדל. כצעד

משלים פורסם חוזר "קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד", ונוסח תקנון תקני לקופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד. כמו כן, הרשות הייתה שותפה בהעלאת האתר "חיסכון לכל ילד".

קישור לאתר "חיסכון לכל ילד": www.hly.gov.il

1.4.3 משיכת כספים מחשבונות קטנים בקופות גמל

בקופות הגמל קיימים קרוב לשני מיליון חשבונות עם יתרות נמוכות שאינם פעילים עוד. חשבונות אלה מהווים כ-40% מסך החשבונות בקופות הגמל, לעומת כ-2% בלבד מסך הכספים המנוהלים בהן. חשבונות אלו מסרבילים את המערכת ויוצרים עליה עומס רב.

בחודש ינואר 2016 אושרו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (משיכת כספים מקופת גמל) (סכומים נמוכים), תשע"ו-2016. התקנות מאפשרות למשקיע כספים בפטור ממס מחשבונות עם יתרות נמוכות בסכום של עד 8,000 ש"ח (להלן - חשבונות קטנים), מתוך מטרה לייעל את מערכת החיסכון הפנסיוני ולמנוע בסבסוד צולב בין חוסכים.

כמהלך משלים לתקנות האמורות פורסם בספטמבר 2016 החוזר "משיכת כספים מחשבונות קטנים בקופות גמל". חוזר זה קובע הוראות למתן הודעה לעמיתים בעלי חשבונות קטנים בדבר זכותם למשיכת הכספים והוראות לפרסום זכות זו באתר האינטרנט של החברות המנהלות. החוזר גם מסדיר מגוון דרכים למשיכה פשוטה ומהירה של הכספים, לרבות פנייה בדואר אלקטרוני ושליחת פקס, ומסדיר קבלת מידע טלפוני בפנייה לשירות הלקוחות של קופת הגמל או הבנק המתפעל.

2. ביטוח כללי

2.1 השבת כספים מתאגיד "קרנית"

בחודש מרץ 2016 אישרה הכנסת תיקון לחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975, המסמיך את הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון להשיב למבוטחי ביטוח רכב חובה כספים עודפים שהצטברו בתאגיד "קרנית" (להלן - קרנית).

במסגרת בדיקה שערכה הרשות נמצא, שבמחצית הראשונה של שנת 2016 קיים עודף של כ-1.2 מיליארד ש"ח במאזן קרנית. מקורו של עודף זה הוא בעיקר רווחי השקעות וצבירת עודפים מכספים שהפרישו המבוטחים בביטוח רכב חובה לאורך השנים. כדי להקטין את נטל ביטוח החובה על הציבור, הוחלט להשיב כספים אלו למבוטחים בביטוח רכב חובה.

בספטמבר 2016 פורסם חוזר הביטוח "השבת הכספים מקרנית לציבור המבוטחים", אשר קבע את שיעור ההשבה והוראות הביצוע לחברות. על פי הוראות החוזר, בגין פוליסת ביטוח רכב חובה, שמועד תחילתה בין יום 1 בינואר 2017 ליום 31 בדצמבר 2018, תפחית חברת הביטוח למבוטח 13% מדמי הביטוח הנגבים. השבה זו תוזיל את דמי ביטוח רכב חובה בשנתיים הקרובות.

לדוגמה, בגין פוליסת ביטוח שעלותה 1,281 ש"ח¹, ישלם מבוטח לאחר ההשבה 1,130 ש"ח, וקרנית תעביר לחברת הביטוח את ההפרש בסך 151 ש"ח.

1 סך כל דמי הביטוח שתגבה חברת הביטוח מהמבוטח, אשר כוללים התוספות לעלות מימון קרנית ועלות אספקת השירותים הרפואיים.

2.2 עדכון תעריפי הביטוח השיורי (הפול) לכלי רכב פרטיים

בחודש מרץ 2016 נכנסו לתוקף הוראות חוזר ביטוח "תיקון הוראות החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב חובה", אשר עדכן, בין היתר, את דמי ביטוח חובה לכלי רכב פרטיים ומסחריים עד 3.5 טון בתאגיד המנהל של המאגר לביטוחי רכב חובה ("הפול") בע"מ (להלן - הפול)²

לפני כניסת העדכון לתוקף, תעריפי הביטוח בפול לכלי רכב פרטיים ומסחריים עד 3.5 טון היו הגבוהים ביותר בשוק. לאחר התיקון מציע הפול לכלי הרכב הפרטיים והמסחריים בקטגוריה זו תעריפי ביטוח הולמים יותר לסיכון המבוטח בביטוח השיורי.

במסגרת עדכון התעריפים ניתנו הנחות בדמי הביטוח בפול לכלי רכב שבהם מותקנת מערכות בטיחות מצילות חיים (מערכת בקרת יציבות [ESP] ומערכות התרעה בפני התנגשות וסטייה מנתיב). כמו כן, נהגים צעירים (עד גיל 24) ונשים נהנו מהוזלות משמעותיות נוספות.

במרץ 2016, לאחר עדכון תעריפי הביטוח בפול, פורסמו המלצות ועדת יונגרד שמינה שר הרווחה והשירותים החברתיים. אחת ממסקנותיה של הוועדה הייתה להקטין את הריבית המשמשת להיוון הגמלאות החד-פעמיות שמשלם הביטוח הלאומי מ-3% ל-2%, וזאת עקב ירידת הריבית בשנים האחרונות. המשמעות של הקטנת הריבית היא הגדלת התשלומים החד-פעמיים המהווים. להמלצה זו השלכה גם על גובה תגמולי הביטוח שמשלמות חברות הביטוח לנפגעי תאונות דרכים, וכפועל יוצא מזה גם על פרמיית ביטוח רכב חובה.

בעקבות כך, מפעיל מאגר המידע הסטטיסטי³ בדק את השפעת אימוצה של מסקנה זו, והעריך שהפחתת ריבית ההיוון מתבטאת בתוספת של כ-14.9% לתעריף הסיכון (ממוצע כל הגילאים) בביטוח חובה לרכב פרטי בבעלות פרטית ללא קולקטיבים. העלאת הסיכון לאופנועים (בבעלות פרטית ללא קולקטיבים) עומדת על 18.9%.

בהתאם לכך, בספטמבר 2016 פורסמו הוראות חוזר הביטוח "תיקון הוראות החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב חובה". הוראות אלה עדכנו את תעריפי ביטוח החובה בפול החל ביום 1 בינואר 2017 בעקבות ההשפעה הצפויה של הירידה בריבית ההיוון.

יצוין כי, בעקבות צעדים שנקטה רשות שוק ההון בשנת 2016 בענף ביטוח רכב חובה הביאה להגברת התחרות בענף ביטוח רכב חובה, ולהוזלות משמעותיים למבוטחים רבים בעלי לכלי רכב פרטיים למרות השפעת הירידה בריבית ההיוון.

2.3 הוספת מערכות בטיחות בקביעת דמי הביטוח לאופנועים

עד 2016 נקבעו תעריפי ביטוח החובה לאופנועים על סמך אופן השימוש ובעלות הרכב, נפח המנוע ושישה משתנים המתייחסים רק למאפייני הנהגים (גיל, ותק, מין, מספר תאונות, שליליות רישיון ומספר נהגים). הרשות פנתה בעניין זה לוועדה המשותפת לוועדת חוקה, חוק ומשפט ועדת הכספים, והוועדה אישרה להוסיף חמש מערכות בטיחות לקביעת דמי הביטוח לאופנועים:

מערכת למניעת נעילת גלגלים	ABS
מערכת ייצוב אוטומטית	ASC
מערכת בלימה משולבת	CBS
מערכת עזר חירום	EBA
מערכת בקרת משיכה	TCS

2 "הפול" הינו תאגיד בבעלות משותפת של חברות הביטוח הפועלות בענף ביטוח רכב חובה, ומחויב למכור ביטוח חובה לכל הפונה אליו.

3 מפעיל מאגר המידע הפועל מטעם משרד האוצר, מרכז את המידע ואחראי על עיבודו בענף ביטוח רכב חובה.

בהמשך להחלטת הוועדה, בינואר 2016 פורסם חוזר הביטוח "תיקון הוראות החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב חובה". חוזר זה הפחית את דמי הביטוח לאופנועים בעלי סיכון נמוך (תלת אופנוע) ב-12%, והעניק הנחות ניכרות לאופנועים בעלי מערכות הבטיחות שאישרה הוועדה.

2.4 הנהגת כתבי שירות ואופן שיווקם

בחודש יוני 2016 נכנסו לתוקף הוראות החוזר "הנהגת כתבי שירות ואופן הנהגתם". החוזר יצר רפורמה שנועדה להגן על ציבור המבוטחים ולקדם תחרות שתשפר את התנאים המוצעים להם. הרפורמה קבעה בין היתר שכתב שירות אינו מוצר ביטוח. החלטה זו מאפשרת לשחקנים חדשים לעבוד ישירות מול מבוטחים, צעד שמגביר את התחרות.

הרפורמה בשוק כתבי השירות התמקדה בשלושה תחומים:

1. אופן השיווק:

שיווק כתב שירות יכול להיעשות על ידי סוכן ביטוח גם ללא מעורבות של חברת ביטוח, והסוכן מחויב לעמוד בתנאים שיבטיחו יציבות של ספק השירות ושירות יעיל ומקצועי למבוטחים. חברת ביטוח לא תוכל להתנות רכישת פוליסת ביטוח ברכישת כתב שירות, ותהיה מחויבת לפרסם את מחיר הביטוח בנפרד ממחיר השירותים. הוראות אלו יסייעו להכניס שחקנים נוספים לשוק כתבי השירות ולשפר את התנאים והמחירים לטובת ציבור המבוטחים.

2. המוצרים:

כתבי שירות שישווקו יהיו רק אלו שיעמדו במבחנים, יהיו קשורים לעולם הביטוח ויעניקו ערך מוסף ומימוש גבוה למבוטחים. הדרישה לשווק רק כתבי שירות שיעמדו במבחנים באה למנוע מצבים שבהם מבוטחים רכשו, אף ללא ידיעתם, מוצרי דחיפה שהעניקו שירותים שלא נעשה בהם שימוש.

3. שיפור השירות:

חברת הביטוח תהיה אחראית לשירות הניתן למבוטח, ותאפשר לו לבחור ספק מבין לפחות שני ספקים. בנוסף, כל כתב שירות יכלול התחייבות של ספק השירות להעסיק גורמי מקצוע מתאימים ורלוונטיים לסוג השירות. תתקיים תקשורת יעילה עם המבוטחים, והשירות יינתן בפריסה גאוגרפית נאותה. כמו כן, כל מבוטח יוכל לבטל כתב שירות ללא קנס ולקבל החזר כספי.

שינוי משמעותי נוסף שנעשה במסגרת הרפורמה, שקבע כי כתב שירות אינו מוצר ביטוח, יאפשר לשחקנים חדשים לעבוד ישירות מול מבוטחים ולהגביר את התחרותיות.

2.5 אחזור מידע אישי

בחודש מאי 2016 פורסם החוזר "אחזור מידע אישי", שקבע סטנדרטים חדשים להנגשת המידע הביטוחי לציבור באמצעים דיגיטליים. מטרת ההוראות לאפשר לכל מבוטח יכולת גישה עצמאית, בכל עת, למידע הביטוחי שלו באמצעות האזור האישי באתר חברת הביטוח - סוגי הפוליסות הפעילות, פוליסות ישנות ואף ממשיך לניהול תביעות מול חברות הביטוח. באמצעות ממשיך דיגיטלי לניהול תביעות יאפשרו חברות הביטוח לקבל עדכון על סטטוס התביעה, להשלים פרטים ולשלוח מסמכים באופן מקוון ועוד. ממשיך זה יאפשר את השירות, יסייע למבוטחים לממש את זכויותיהם ויאפשר להם להגיש תביעות באופן פשוט.

2.6 מידע סטטיסטי בעניין יישוב תביעות ואופן הטיפול בבקשות למשיכה ולהעברה של כספים

בחודש נובמבר 2016 עודכן החוזר "איסוף מידע סטטיסטי לגבי יישוב תביעות ואופן טיפול בבקשות למשיכה והעברת כספים". החוזר עודכן לאחר בחינת הנתונים שדווחו לרשות ולאור ממצאי ביקורת שבוצעה בחברות הביטוח לגבי אופן יישום החוזר. עיקרי השינויים הם: פיצול הדיווח של "תביעות שאושרו" לשני דיווחים: "תביעות ששולמו" ו"תביעות ששולמו חלקית" (על פי ההגדרות שנקבעו בחוזר "בירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות ציבור"); מתן התייחסות לפשרות שלפנים משורת הדין; קביעת כללים למועד התחלת מניין הימים בגין תביעה.

2.7 נזקי מים

כ-1.5 מיליון משקי בית, שהם כ-65% ממספר משקי הבית בישראל, מבטחים בביטוח דירה. כיסוי לנזקי מים נפוץ מאוד וקיים במרבית ביטוחי הדירה בישראל. סך הכספים שגבו 13 חברות הביטוח הפועלות בענף בשנת 2015 עמד על כ-1.8 מיליארד ש"ח, מתוכם כ-400 מיליון ש"ח עבור ביטוח לנזקי מים.

פניות ציבור לרשות ביטאו חוסר שביעות רצון של מבטחים בתחום נזקי המים. לפיכך, בחודש נובמבר 2016 פורסמו הוראות לחברות הביטוח הקובעות סטנדרטים חדשים לשירות בתחום נזקי המים בביטוח דירה. ההוראות מאפשרות לראשונה בחירה של המבוטח בין נותני שירות שונים. המבוטח יוכל לבחור את נותן השירות בתחום נזקי המים מתוך רשימה רחבה של נותני שירות, וחברת הביטוח אחראית לאיכות התיקון ולשירות. כמו כן, נותני השירות ידורגו בהתאם לשביעות רצון המבוטחים מהשירות שניתן ויקבלו ציון שישקף זאת. הדירוג לנותני השירות יקדם את התחרות בתחום ויאפשר לכל מבוטח לבחור את נותן השירות המתאים לו ביותר. מלבד זאת, בהוראות החדשות נדרשת פריסה גאוגרפית רחבה יותר של נותני השירותים.

2.8 צירוף לביטוח

בחודש יוני 2016 פורסם החוזר "צירוף לביטוח", ובו נקבע שבחודש מרץ 2017 ייכנסו לתוקף הוראות בעניין דף פרטי ביטוח וידידותי ופשוט למבוטחים. על פי התקן לחברות הביטוח שהוצג בנספח לחוזר, דף פרטי הביטוח יכלול את המידע הרלוונטי בעניין הכיסויים שנרכשו, ויצג לכל הפחות את הפרטים הבאים: הסבר קצר בנוגע לפרקים הכלולים בפוליסה ולכיסויים שנרכשו; סך פרמיית הביטוח בעד כל פוליסה, ואם הפוליסה מחולקת לפרקים בעלי פרמיות נפרדות, פרמיית הביטוח בעד כל פרק; טבלת פרמיה של המבוטח בכל הגילים בפוליסות ביטוח בריאות וביטוח חיים; תקופת הביטוח; תקופות האכשרה, תקופות ההמתנה, סכומי הביטוח, גבולות האחריות וההשתתפות העצמית; התניות והחרגות פרטניות לכיסוי הביטוחי והייחודיות למבוטח. מסירת המידע תיעשה בכתב, לרבות באמצעות דואר אלקטרוני או מסרון (SMS).

3. ביטוח בריאות וסיעוד

3.1 בדיקה מחודשת של זכאות

בחודש פברואר 2017 פורסמה עמדת ממונה בעניין בחינה מחודשת של זכאות לתגמולי ביטוח. העמדה מבחירה כיצד חברת ביטוח נדרשת לפעול אם ברצונה לבחון מחדש את זכאותו של מבוטח לתגמולי ביטוח. זאת מאחר שמדובר בתביעות בביטוח סיעודי או בביטוח אובדן כושר עבודה, שבהן תגמולי הביטוח הם עיתיים ועילת הביטוח מתחדשת מדי חודש. בעמדה נקבע כי חברת ביטוח לא תפסיק לשלם תגמולי ביטוח לפני שיזמה בדיקה מחודשת של זכאות,

שבמסגרתה בחנה אם המבוטח עודנו זכאי לתגמולי הביטוח. כמו כן, חברת הביטוח נדרשת לגלות למבוטח כבר בהודעת התשלום, בעת אישור התביעה, כי המשך תשלום תגמולי הביטוח (לאחר תום תקופת הזכאות שמפורטת באותה הודעה) מותנית בביצוע בדיקה מחודשת של זכאות. העמדה קובעת כי חברת ביטוח תקבע כללים ברורים לביצוע בדיקה מחודשת של זכאות, המתחשבים בין היתר במצבו הרפואי של התובע ובגילו.

3.2 בירור ויישוב של תביעות

בחודש יולי 2016 פורסם החוזר "בירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות ציבור", ובו הוראות פרטניות ליישוב תביעות, הכוללות נהלים ראויים ובלתי ראויים של חברות ביטוח בעת יישוב תביעה. הוראות אלה פורסמו הן בעקבות פניות ציבור והן בעקבות ביקורות של הרשות, שמצאו כי גופים מוסדיים פעלו באופן בלתי ראוי בעת בירור תביעות ויישובן. ההוראות צורפו כנספח לחוזר.

בין ההוראות שנקבעו, הוראות שנועדו להקנות זכות בחירה למבוטח לשלוח לחברת הביטוח ולקבל ממנה הודעות בכל דרך, ולא רק בדואר ישראל; הוראות למסירת הודעות מנומקות ומפורטות בעת דחיית תביעה, תוך התייחסות למכלול המסמכים, חוות הדעת וממצאי החקירה; הוראות לעניין שימוש בחקירות לצורך בירור ויישוב תביעה (איסור התחזות מצד חוקר, איסור התניית שכר טרחה בתוצאות החקירה, שיקוף ממצאי החקירה בפני התובע); הנחיה לחברת הביטוח לברר תביעה גם אם למבוטח חוב כלפי חברת הביטוח; הוראות לעניין יישוב תביעות סיעוד; והוראות מגבילות לעניין דחיית תביעה עקב טענות של אי גילוי מצד המבוטחים.

3.3 פוליסה אחידה לביטוח סיעודי קבוצתי לחברי קופות החולים

במחצית השנייה של 2016 נכנסה לתוקפה הרפורמה בביטוחים הסיעודיים הקבוצתיים הנערכים לחברי קופות החולים, המקיפים יותר מ-4 מיליון מבוטחים. הרפורמה קובעת כיסוי אחיד בביטוחים אלו, כך שמתבטל הצורך להשוות בין הביטוחים הנערכים בקופות החולים השונות, והתחרות מתמקדת במחיר הביטוח וברמת השירות הניתן למבוטחים. בנוסף, לראשונה מאפשרת הרפורמה מעבר חופשי בין ביטוחים במקרה של מעבר בין קופות חולים. לפיכך, מבוטח שעובר בין הביטוחים שומר על הזכויות שהיו לו בביטוח הסיעודי בקופה שהוא מבקש לעזוב, ואינו נדרש לבחינה מחודשת של מצבו הרפואי בעת הקבלה לביטוח בקופה שאליה הוא מצטרף.

כמו כן, פורסמו הוראות ניהול מבחינת ההיבטים האקטואריים, אופן ההתקשרות של חברת ביטוח עם קופת חולים כבעלת הפוליסה בביטוח, חובות הגילוי החלות בביטוחים מסוג זה והעברת המידע הנדרש למבוטח כשהוא מבקש לעבור בין ביטוחים בעקבות מעבר בין קופות חולים.

הרשות ליוותה את קופות החולים וחברות הביטוח במהלך הטמעת הרפורמה ומפקחת באופן הדוק על יישומה.

3.4 הקלת הוראות הניידות של פוליסות

בחודש יוני 2016 פורסם עדכון לחוזר הביטוח שעניינו "צירוף לביטוח". העדכון מפרט את ההוראות החלות במקרה של מכירת ביטוח למועמד לביטוח המחזיק כבר בביטוח דומה. ההוראות מגבירות את אפשרות הנייד בין חברות ביטוח ולכן גם את התחרות, תוך שמירה על ענייניו של המבוטח אם זכויותיו עלולות להיפגע עקב נידוד כאמור. מלבד זאת, ההוראות החדשות מתמודדות עם תופעת כפל הביטוח במקרה של נידוד פוליסות, ולראשונה מטילות חובות על הגורם המשווק בנוגע להליך ביטולו של הביטוח הקודם.

3.5 ביקורות

3.5.1 יישום ההוראות בעניין איסוף מידע סטטיסטי הנוגע ליישוב תביעות ולטיפול בפניות הציבור

בשנים 2015-2016 בדקה הרשות את איסוף המידע הסטטיסטי של חברות הביטוח. הרשות בחנה אם החברות פעלו על פי הוראות החוזר הקובע את האופן שבו יש לסווג תביעות (תביעות שאושרו, תביעות שנדחו, תביעות שהוגשו לבית משפט וכיו"ב). התברר שהחברות אינן מיישמות את הוראות החוזר בכל הנוגע לספירת ימי הטיפול בתביעה ובסיווג התביעות במערכת כ"אושרו", "נדחו" או "בוטלו". בעקבות הממצאים, נדרשו החברות לתקן את הליקויים. לעניין זה, בחודש נובמבר 2016 פורסם תיקון לחוזר "איסוף מידע סטטיסטי", שנועד לשפר את אחידות הדיווח בין החברות. לאחידות הדיווח משמעות רבה, שכן נתוני מדד "יישוב תביעות" שמפרסמת הרשות מבוססים על דיווחיהן של החברות.

3.5.2 השבת דמי ביטוח שנגבו ביתר

בעקבות פניית ציבור שהתבררה, בוצעה בקרה רוחבית בנוגע למימוש זכות ההמשכיות (במעבר מפוליסה קבוצתית לפוליסה פרטית). במהלך הבקרה נמצא כי חברת הביטוח המשיכה לגבות פרמיה מהמבוטחים שביקשו לממש זכות זו הן בגין הפוליסה הקבוצתית והן בגין הפוליסה הפרטית שאליה ביקשו להצטרף. גבייה כפולה זו נעשתה במשך מספר חודשים ויצרה כפל ביטוח, אשר המבוטחים לא היו מודעים אליו. חברת הביטוח נדרשה להשיב את הפרמיות שנגבו בגין הפוליסה הקבוצתית למבוטחים החל מיום המעבר לפוליסה הפרטית.

4. השקעות ושוק ההון

4.1 איסד"א

בחודש ינואר 2016 פורסמה עמדת ממונה בקשר לשימוש בהסכמי (International Swaps and Derivatives) ISDA Association) בנגזרים לא סחירים (OTC) עם צדדים נגדיים. בשל העלייה בהיקף ובגיוון העסקאות כמכשירי השקעה וכאמצעי לגידור סיכונים, מצופה מגופים מוסדיים לייצר תשתית משפטית מתאימה להתקשרויות בעסקאות נגזרים על ידי חתימה על הסכם איסד"א עם הצד הנגדי לעסקה, ולמסד נהלים שיעגנו את אופן פעילותם בתחום.

4.2 כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים

במהלך שנת 2016 בוצעו תיקונים לחוזר "כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים". תיקונים אלה קבעו חובות ואפשרויות נוספות לגופים אלו ובהן:

1. אפשרות להשקיע עד 6 אחוזים מהיקף הנכסים בשותפויות שבהן גופים מוסדיים מחזיקים עד 49 אחוזים מהזכויות בשותפות.
2. אפשרות לתת הלוואות כאשר החיתום מבוצע על ידי צד שלישי.
3. אפשרות שבטוחה בגין מתן הלוואה לדיור תוחזק בנאמנות עבור גוף מוסדי.
4. דרישת חיתום למתן הלוואות למבוטחים ולעמיתים.
5. אפשרות למתן הלוואה בשותפות עם בנק לצורך ליווי פיננסי מחוץ למסגרת ה"רצועה" של 3 אחוזים.

4.3 ניהול השקעות באמצעות סלי השקעה

בחודש מאי 2016 בוצע תיקון לחוזר "ניהול השקעות באמצעות סלי השקעה", הקובע כללים לניהול סלי השקעות סחירים ושאינם סחירים על ידי מספר משקיעים מוסדיים הנמנים עם אותה קבוצת משקיעים. זאת לאור מגמה של משקיעים מוסדיים לנהל את מסלוליהם במרכז באמצעות סלי השקעה. בתיקון ניתנה האפשרות להקים סלי השקעה לנכסים לא סחירים כדוגמת נדל"ן וקרנות השקעה.

4.4 עבודה באמצעות חשבון מפצל

בחודש אוגוסט 2016 פורסם החוזר "עבודה באמצעות חשבון מפצל", הקובע הוראות לאופן פעילותם של משקיעים מוסדיים בחשבון מפצל בנוגע לפיצול עסקאות בנכסים לא סחירים בין מספר גופים מוסדיים. ועדות השקעה של מספר משקיעים מוסדיים הנמנים עם אותה קבוצת משקיעים יקבעו נוהל משותף לפיצול עסקאות בניירות ערך סחירים ובנכסים נגזרים שבוצעו באמצעות חשבון מפצל.

5. ניהול סיכונים וממשל תאגידי

5.1 סקירה רוחבית במבט השוואתי בעניין ניהול סיכונים

בחודש אפריל 2015 פורסמה הנחיה לגופים המוסדיים למילוי שאלון מקיף בנושא ניהול סיכונים. השאלון נועד לסייע בבניית תמונת מצב רוחבית של תשתית ניהול הסיכונים בגופים מוסדיים, להציף יישומיים ראויים ובלתי ראויים לצורך הסדרה עתידית וטיפול פרטני, ולשקף לגופים מוסדיים את מצב תשתית ניהול הסיכונים אצלם ביחס לגופים אחרים.

על בסיס ממצאי השאלון פורסם בחודש אוגוסט 2016 נייר עבודה: "ניהול סיכונים בגופים מוסדיים - סקירה רוחבית במבט השוואתי". נייר העבודה מציג מספר פרקים מרכזיים: ניהול סיכונים בחברות ביטוח, ניהול סיכונים בחברות מנהלות, הערכת מנהלי הסיכונים, הערכה עצמית של הדירקטוריון ושל ועדות ההשקעה, סיכוני ציות. על מנת ליצור בסיס דומה להשוואה בין הגופים המוסדיים, הוצגו הממצאים בחלוקה לקבוצות ייחוס. עמדות ממונה ליישום ראוי נשזרו בין הממצאים הרלוונטיים, וסך הכול הוצגו עשרים ושתיים עמדות כאלה.

נייר העבודה ישמש בסיס לביקורות בגופים מוסדיים במטרה לבחון את אופן יישום הוראות הרגולציה בתחום ניהול הסיכונים, ובכללן עמדות הממונה שפורסמו בנייר העבודה.

5.2 היערכות ליישום סולבנסי II

בשנת 2016 הוצאה ההיערכות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי המבוסס על הנדבך הראשון של הדירקטיבה Solvency 2. בחודש אפריל 2016 פורסם תרגיל ההערכה הכמותית האחרון על בסיס הדוחות הכספיים לשנת 2015. התרגיל התבסס על ההנחיות האירופיות הסופיות, וכלל התאמות נוספות לשוק המקומי. בחודש ספטמבר פורסמה הבהרה ובה נדרשו חברות ביטוח לתת גילוי אודות יחס כושר הפירעון שחושב במסגרת IQ155 בדוחות הכספיים לרבעון השלישי של שנת 2016. בנוסף התבקשו חברות הביטוח לציין, ככל שישנו חוסר משמעותי בהון לעומת ההון הנדרש, מה הם המאפיינים המהותיים של סולבנסי הגורמים לחוסר ואת סוגי הפעולות המתוכננות לצמצום חוסר זה.

6. רישוי גופים מוסדיים

6.1 התנאים לשליטה בחברה מנהלת של קרן פנסיה נוספת או בחברה מנהלת של קופת גמל נוספת

החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, תשע"ד-2013, תיקן את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), תשמ"א-1981, ואת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), תשס"ה-2005. בתיקונים אלה נקבע, בין היתר, כי מי שיש לו היתר שליטה בחברה מנהלת של קרן פנסיה לא יינתן לו היתר שליטה נוסף בחברה מנהלת של קרן פנסיה אחרת אלא על פי כללים שקבע הממונה. כן נקבע כי למי שיש היתר לשלוט בחברה מנהלת של קופות גמל או למי שיש היתר לשלוט בחברה מנהלת של קרן פנסיה המנהלת גם קופות גמל לא יינתן היתר שליטה נוסף בחברה מנהלת אחרת של קופות גמל, אלא על פי כללים שקבע הממונה. בינואר 2016 פורסם החוזר "תנאים לשליטה בחברה מנהלת של קרן פנסיה נוספת או בחברה מנהלת של קופת גמל נוספת", הקובע כללים למתן היתר שליטה נוסף כאמור.

6.2 החזקה בגוף מוסדי באמצעות קופת גמל בניהול אישי (IRA)

הוראות סעיף 32(א) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, והוראות סעיף 9(א) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, קובעות בין היתר כי מי שמחזיק מעל 5% מאמצעי השליטה בגוף מוסדי נדרש להיתר מאת הממונה. גוף מוסדי המנהל קופות גמל מחזיק את נכסי קופות הגמל בנאמנות עבור העמיתים. ההחזקה בנכסים שונים עבור עמית קופות הגמל רשומה על שם הגוף המוסדי. בקופת גמל בניהול אישי הגוף המוסדי אינו רשאי לנהל את השקעותיו של העמית, ולפיכך החזקות הגוף המוסדי מתבררות לו רק בדיעבד, לאחר שאמצעי השליטה כבר נרכשו על ידי העמית. לאור זאת, הגוף המוסדי ובעלי השליטה בו עלולים להיקלע להפרה של הוראות דין שונות, ובפרט הוראות המגבילות החזקה באמצעי שליטה בגוף מוסדי. באוגוסט 2016 פורסמה עמדת ממונה המבהירה כי החזקת אמצעי שליטה במסגרת קופת גמל בניהול אישי, הרשומים על שם הגוף המוסדי, לא תיראה כהחזקה של הגוף המוסדי אלא כהחזקה המיוחסת לעמית שעבורו מנהלת קופת הגמל בנאמנות, ובתנאי שהגוף המוסדי יפעל לפי התנאים המפורטים בעמדה.

7. חשבונאות

ב-2016 פורסמו מספר חוזרים המעדכנים את מבנה הגילוי בדוחות הכספיים של חברות ביטוח וקרנות פנסיה ובדוח התקופתי של חברה מנהלת במטרה לשפר את הגילוי בדוחות תוך שמירה על מבנה אחיד ככל הניתן בדוחות של גופים מוסדיים. החוזר "הנחיות בדבר מבנה הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים (ביניים) של קרנות פנסיה חדשות" החיל על דוחות ביניים שינויים שבוצעו בדוח כספי שנתי, לרבות הצגת עודף או גירעון בקרן פנסיה בשורה נפרדת ומתן ביטוי בדוחות הראשיים ליתרות, לתשלומים ולתקבולים בגין עסקאות עם מבטחי משנה. במסגרת החוזר "דוח תקופתי של חברות מנהלות" נוסף מידע לגבי שני סוגי קופות חדשות - קופת גמל להשקעה וקופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד - בטבלאות המובאות בדוח תיאור עסקי התאגיד של חברה מנהלת וכוללות נתונים בדבר קופות הגמל וקרנות הפנסיה המנהלות על ידי החברה המנהלת.

כמו כן, פורסם חוזר הכולל הקלות בעריכת דוח תקופתי שנתי ובהגשתו לממונה עבור קופות גמל קטנות, בכפוף לעמידה במבחנים כמותיים של היקף נכסים ומספר עמיתים, אשר נקבעו בחוזר. כמו כן, ניתן פטור גורף מעריכת דוח תקופתי לשנת 2016 עבור קופות גמל להשקעה בלבד.

8. אקטואריה

ב- 2016 בוצע ביקורות אקטואריה בענפי ביטוח חיים, בריאות, כללי ופנסיה במספר חברות ביטוח וקרנות פנסיה. אקטוארים מומחים בענפים אלו ביצעו הערכות בלתי תלויות של ההתחייבויות הביטוחיות והפנסיוניות. ביקורות אלו התמקדו בין היתר בעבודתו של האקטואר, בדגש על שיטות עבודה.

ביוני 2016 פורסם חוזר שמחייב צירוף דוח אקטוארי לדוח הכספי הרבעוני של קרן פנסיה חדשה ומפרט את הוראות הדיווח במסגרת הדוח. על דוח אקטוארי להציג בין היתר את הנחות העבודה שבבסיס החישובים האקטוארים הרבעוניים להתחייבויות העמיתים ולכלול את הפרקים האלה: הצהרת אקטואר, מאזן אקטוארי, דוח תנועה בעודף (גירעון) אקטוארי ונתונים סטטיסטיים.

9. פיקוח, אכיפה וביקורת

9.1 הפיקוח על גופים מוסדיים

פיקוח מבוסס סיכונים (RBS - Risk Based Supervision) הוא מתודולוגיית פיקוח שנהוגה ברשות זה מספר שנים, הבוחנת את הסיכונים ותהליך ניהולם. כחלק מתהליך הפיקוח, הרשות ממפה סיכונים מהותיים בגופים המוסדיים (כגון סיכון ביטוחי, סיכון השקעות, סיכון תפעולי) ואת אמצעי הניהול והבקרה (כגון ניהול סיכונים, הדירקטוריון, ההנהלה הבכירה, מערך הציות, ביקורת בלתי תלויה) המיועדים לצמצם את החשיפה לסיכונים. פיקוח מבוסס סיכונים משמש את מחלקות הרשות לקביעת תכניות עבודה בהתאם לסיכונים שזוהו ולהצבת יעדים במסגרת שיפור תהליכים בגופים המוסדיים.

במהלך 2016 הורחבו פעולות הפיקוח מבוסס הסיכונים, נערכו התאמות במודל והוגברה השקיפות מול הגופים. נמשך תהליך הצגת מפות הסיכונים לדירקטוריונים של חברות הביטוח, והתקיים דו-שיח עם הנהלות הגופים בעניין הממצאים שעלו.

9.2 היערכות לשעת חירום

בהתאם להוראות החוזר מ-2013 "ניהול המשכיות עסקית בגופים מוסדיים", גוף מוסדי נדרש לגבש תוכנית המשכיות עסקית, שתבטיח תפקוד רציף ותקין במצב חירום. ב-2015 ערכו גופים מוסדיים תרגיל המשכיות עסקית, שעסק בתרחיש של רעידת אדמה. בעקבות התרגיל פורסמה עמדת ממונה שפירטה את הממצאים העיקריים שעלו מן התרגיל.

בחודש נובמבר 2016 התקיים תרגיל נוסף לכלל הגופים המוסדיים. במרכז תרחיש הייחוס היה אירוע פח"ע⁴ שהתפתח לכדי מלחמה כוללת. עובדי הרשות השתתפו בחלק מהתרגילים שבוצעו בגופים. התרגיל לווה בהנחיות מקדימות בנוגע להיקף התרגול הנדרש, לתרחישים ולתהליכים העסקיים כגון תהליכי תביעות, תשלומי קצבאות, שינויים בשוק ההון, תקלות בתשתיות ובמערכות המידע וזמינות מוקדי שירות לקוחות. במסגרת התרגיל, גופים נדרשו לבחון את יכולתם להעתיק תהליך ליבה מאתר פעילות מרכזי לאתר חלופי עקב פגיעה באתר המרכזי, ונערכו פניות לגורמים חיצוניים כגון ספקים, מד"א ומשטרה. בסמוך לתרגיל פורסמו אירועים נקודתיים בתחום הסייבר להתייחסות הגופים בעת התרגיל. במהלך התרגיל פנו הגופים לרשות בשאלות רלוונטיות וקיבלו ממנה מענה.

10. קנסות ועיצומים

להלן העיצומים הכספיים והקנסות שהוטלו ב-2016 בשל הפרת הוראות הפיקוח:

שם הגוף המפוקח	תיאור ההפרה	גובה העיצום באלפי ש"ח
מיטב דש גמל ופנסיה בע"מ	ניוד, ריבית פיגורים, משלוח הודעות וניהול IRA	1,500
הראל חברה לביטוח בע"מ	משלוח דיווחים תקופתיים לעמית	1,250
סוכנות ביטוח בינה	הטעיית מבטחים	900
איילון פנסיה וגמל בע"מ	אי יישום תקנות תשלומים	405
שומרה חברה לביטוח בע"מ	מכתבי דחייה ברכב חובה	320
מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ	משלוח הודעות	250
סוכן הביטוח רם רוזנטל	הטעיית מבטחים	45
סך הכול קנסות ועיצומים		4,670

11. המסלקה הפנסיונית

11.1 פעילות מערכת סליקה פנסיונית מרכזית

ב-2016 נמשך פיתוח מערכת הסליקה הפנסיונית עבור כלל הציבור. כחלק משלים לדיווח על ההפקדות הפנסיוניות שמבצע מעסיק עבור עובדיו, נוסף שירות חדש של סליקה כספית באמצעות המסלקה הפנסיונית. הסליקה הכספית מאפשרת למעסיק להעביר את כספי החיסכון הפנסיוני שהוא מעוניין להפקיד עבור עובדיו בחשבונותיהם בגופים מוסדיים.

11.2 שימוש במערכת סליקה פנסיונית מרכזית

11.2.1 שימוש במסלקה על פי סוגי לקוחות רשומים

ב-2016 בלבד נרשמו במסלקה הפנסיונית 294,532 חוסכים, רובם לצורך מתן הרשאה לסוכן ביטוח או יועץ פנסיוני לחפש מידע אודותם לצורך קבלת שיווק פנסיוני או ייעוץ פנסיוני.

סך הכול מספר החוסכים הרשומים ב-2016 עמד על 523,924, מתוכם מספר החוסכים הרשומים במסלקה כמשתמשים מלאים, שביצעו במסלקה הפנסיונית פעולה ללא מעורבות סוכן ביטוח או יועץ פנסיוני עומד על כ-60,000.

פרק א | פעילות רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון ל-2016

מתחילת פעילותה של המסלקה הפנסיונית ועד לתום שנת 2016 נרשמו במסלקה הפנסיונית סך הכול 533,339 משתמשים, על פי ההתפלגות הבאה:

סוג לקוח	לקוחות חדשים שנרשמו ב-2013	לקוחות חדשים שנרשמו ב-2014	לקוחות חדשים שנרשמו ב-2015	לקוחות חדשים שנרשמו ב-2016	סה"כ לקוחות רשומים ב-2016
יועצים פנסיוניים	15	16	43	17	91
סוכני ביטוח פנסיוניים	74	381	2,978	474	3,907
סוכנויות ביטוח	73	129	443	186	831
חוסכים ⁵	-	3,012	226,380	294,532	523,924
מעסיקים ⁶	-	-	-	4,586	4,586
סה"כ לקוחות חדשים	162	3,538	229,844	299,795	533,339

11.2.2 פילוח הפעולות שבוצעו במסלקה בשנת 2016, על פי סוגי לקוחות רשומים

פילוח פעולות חיפוש המידע על פי סוגי לקוחות רשומים מראה על המשך מגמת העלייה בכמות חיפושי המידע הן אצל לקוחות פרטיים והן אצל סוכני ביטוח ויועצים פנסיוניים.

מספר פעולות חיפוש מידע פנסיוני			
סוג משתמש	2014	2015	2016
יועץ פנסיוני או סוכן פנסיוני	36,659	303,823	950,692
לקוח פרטי	3,221	20,829	37,963
סה"כ	39,880	324,652	988,655

11.2.3 פעולות פרודוקציה

פעולת הפרודוקציה מאפשרת לבעל רישיון לקבל מגוף מוסדי מידע על כל לקוחותיו בתדירות קבועה. הפעולה התאפשרה במסלקה החל בחודש נובמבר 2015. בכל שנת 2016 הועברו בממוצע במסלקה מדי חודש מידע על 180,000 לקוחות של סוכנים פנסיוניים ויועצים פנסיוניים.

11.2.4 דיווח מעסיקים על הפקדות פנסיוניות שבוצעו באמצעות המסלקה הפנסיונית

החל ב-2016 חלה חובה על מעסיק שלו יותר מ-100 עובדים לדווח את ההפקדות הפנסיוניות עבור עובדיו באופן מקוון ובאמצעות מבנה מידע אחיד. המסלקה הפנסיונית מאפשרת למעסיקים להעביר את הדיווח האחיד לגופים מוסדיים באמצעותה. החל בחודש נובמבר 2016 המסלקה מאפשרת בהדרגה למעסיקים להעביר את הדיווח על ההפקדות ואת הדיווח הכספי יחיד. אופן זה של דיווח מבטיח את שלמות המידע ומקל על הגוף המוסדי לקלוט את זכויותיו של העובד במוצר הפנסיוני שלו. בכל שנת 2016 הועברו במסלקה מדי חודש בממוצע מידע על הפקדות של 144,000 עובדים.

5 שימוש חוסכים במסלקה הפנסיונית התאפשר מ-29 ביוני 2014.
6 שימוש מעסיקים במסלקה הפנסיונית התאפשר מ-1 בפברואר 2016.

11.3 פעולות הסדרה

11.3.1 חתימה ממוחשבת

בחודש אוגוסט 2016 עודכן החוזר "חתימה גרפית ממוחשבת", במטרה לאפשר את אימות זהותו של הלקוח ואת אופן אבטחת תוכן המסמכים המועברים מהלקוח אל הגוף המוסדי באמצעים טכנולוגיים, ובאופן זה לייעל את תהליכי העבודה ולשפר את מהימנות המידע בשוק. בחוזר נוספה האפשרות לחתום על מסמך באופן ממוכן ולהעבירו לגוף מוסדי, והגוף המוסדי נדרש לקבוע נהלים לאימות חתימה גרפית ממוחשבת או חתימה באופן ממוכן. שמו של החוזר שונה ל"חתימה ממוחשבת".

11.3.2 העברת מידע למסלקה ושימוש במידע שהתקבל באמצעותה

בחודש ספטמבר 2016 פורסמה עמדת ממונה בעקבות פניות שהגיעו לרשות לגבי אופן טיפול גופים מוסדיים בבקשות מידע המועברות אליהם באמצעות המסלקה הפנסיונית. בעמדת הממונה הובהר כי על גוף מוסדי להעביר מידע בממשק אחזקות לגבי כל סוגי המוצרים הפנסיוניים, ובכלל זה מוצרים פנסיוניים שההפקדות אליהם הופסקו וכן מוצרי ריסק מוות ואובדן כושר עבודה שנעשו עבור קבוצת עובדים (קולקטיב). כן הובהר כי העברת מידע באמצעות מסלקה פנסיונית, הגישה והשימוש במידע יהיו לשם ביצוע הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (יעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005. על כן, אין לעשות שימוש במידע שהועבר במסלקה הפנסיונית שלא בהתאם להרשאה שניתנה על ידי הלקוח, ובכלל זה שימוש במידע לצורך שיווק ללקוח, לרבות מידע שהגיע לגוף המוסדי אגב בקשת מידע כללי שהועברה באמצעות המסלקה הפנסיונית.

11.3.3 ייפוי כוח לבעל רישיון

בחודש נובמבר 2016 פורסם עדכון לחוזר "ייפוי כוח לבעל רישיון". העדכון נועד לשפר את יכולתם של בעלי רישיון לבצע ייעוץ פנסיוני ושיווק פנסיוני מקיף עבור לקוחותיהם. בעדכון זה נוספו דרכים לאימות ייפוי כוח הנדרש לחיפוש מידע באמצעות פנייה למערכת סליקה מרכזית, וכן ניתנה אפשרות למתן הרשאה מתמשכת באמצעות אתר אינטרנט של בעל הרישיון. בנוסף נקבע כי בעל רישיון יוכל לפנות לגוף מוסדי לשם טיפול בביצוע עסקה עבור לקוח על פי הרשאה שניתנה לו בכתב לפני יום 1 במאי 2013. כמו כן, בוטלו הוראות המעבר לעניין העברת המידע באמצעות המסלקה הפנסיונית, לפיהן החל מחודש יולי 2017 יהיה רשאי גוף מוסדי להעביר מידע לסוכן ביטוח או ליועץ פנסיוני באמצעות המסלקה הפנסיונית רק אם קיים ברשותו ייפוי כוח מאת הלקוח שניתן לסוכן הביטוח או ליועץ הפנסיוני לפי הכללים שנקבעו בחוזר. במקומה נקבעה הוראה חדשה, ולפיה ניתן יהיה להעביר מידע כאמור גם ללא ייפוי כוח, אם קיימת לסוכן הביטוח או ליועץ הפנסיוני הרשאה אחרת שקיבל בכתב מאת הלקוח בטרם נכנס החוזר לתוקף.

11.3.4 חובת השימוש במערכת סליקה פנסיונית מרכזית

העדכון לחוזר "ייפוי כוח לבעל רישיון", המצוין בסעיף הקודם, כולל בין היתר הוראה כי בעל רישיון רשאי לפנות בשם לקוח לצורך טיפול בביצוע עסקה באמצעות הרשאה שניתנה לו לפני יום 1 במאי 2013. לפיכך בוטלה בחודש נובמבר 2016 הוראת המעבר המקבילה בחוזר "חובת שימוש במערכת סליקה פנסיונית מרכזית", שחיבה להחתים מחדש את הלקוח בנוסח שבחוזר. בהמשך לכך בוטלו הוראות המעבר לעניין העברת המידע במסלקה הפנסיונית.

12. סוכנים ויועצים

12.1 פעולות הסדרה

12.1.1 התקשרות גוף מוסדי עם בעל רישיון

בהתאם לסעיף 30 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981, על סוכן ביטוח לנהל את כספי המבוטחים באמצעות חשבון נאמנות. החוזר "התקשרות גוף מוסדי עם בעל רישיון" קובע הוראות לעניין אופן ניהול חשבון נאמנות על ידי סוכן ביטוח.

בחודש אוגוסט 2016 עודכנו הוראות החוזר. נאסר להעביר הפקדות לחשבון נאמנות אחד של קבוצת שליטה (חברת ביטוח השולטת בגוף המוסדי, או הנשלטת על ידי אותו בעל שליטה השולט בגוף המוסדי), ונקבע שיש לבצע את הפקדת הכספים ישירות לחשבון הגוף המוסדי הספציפי בקבוצה. כן נאסר על הפקדות כספים בחשבון של הסוכן או הסוכנות.

כמו כן, נקבע שיש להפעיל מנגנוני פיקוח ובקרה על מנת לוודא עמידה בהוראות החוזר והגברת האחריות של גופים מוסדיים בעמידה בהוראות הסכם ההתקשרות עם הסוכן.

12.1.2 כללים לתפעול מוצר פנסיוני

במסגרת תיקון סעיף 3 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשמ"ה-2005, נקבעו התנאים שבהם רשאי סוכן ביטוח פנסיוני להעניק שירותי שיווק פנסיוני לעובד במקביל למתן שירותי תפעול למעסיקו. התיקון נועד למנוע ניגוד עניינים אפשרי בין המעסיק לבין סוכן הביטוח הפנסיוני. המעסיקים חויבו לשלם עבור השירות שהם מקבלים מסוכני הביטוח, במקביל להפחתת עמלת ההפצה של הסוכן, ונקבע שכספים עודפים שנגבו מהעובדים יוחזרו לחיסכון הפנסיוני שלהם. בחודש אוגוסט 2016 פורסם החוזר "כללים לתפעול מוצר פנסיוני", הקובע הוראות לעניין יישום החוק בכל הנוגע לאופן הפחתת עמלת ההפצה של הסוכן והחזר הכספים העודפים לעובד.

הוראות החוזר יוצרות אחידות בכל הנוגע ליישום הוראות החוק, על ידי קביעת מבנה אחיד להעברת מידע בין סוכנים לבין גופים מוסדיים, על מנת שהאחרונים יוכלו להפחית את עמלת ההפצה של הסוכנים ולהחזיר כספים אלו לעובדים. בנוסף קובע החוזר שגוף מוסדי מחויב ליידע את העובד בנוגע להיקף ההחזר שקיבל במהלך השנה בשל תשלום דמי סליקה על ידי מעסיקו.

12.2 ביקורות ואכיפה

במהלך שנת 2016 נמשכו פעולות ביקורת שבחנו תהליכים של תיווך בביטוח על ידי העסקה של מוכרנים במוקדים טלפוניים. פעילות המוקדים מתרכזת במכירת פוליסות ביטוח מתחום ביטוחי הבריאות והסיעוד. בביקורות אלו נמצאה מעורבות נמוכה מאוד של בעלי רישיון בתהליך המכירה. לעתים בוצעה המכירה למעשה על ידי מוכרנים ללא רישיון מתאים, תוך ביצוע עבירות של הטעיית לקוחות, מכירת פוליסות וכיסויים ללא הסכמת הלקוח ועוד. כשנמצאו ליקויים חמורים הפעילה הרשות את סמכותה והפסיקה את פעילותם של מוקדי המכירות, ולאחר שהתגלה ממצא חמור במיוחד אף שללה הרשות את רישיון סוכנות הביטוח שהפעילה את המוקד.

13. מידע ודיווח

13.1 הוראות דיווח של גופים מוסדיים

ב- 2016 פורסמו הנחיות המעדכנות את הוראות הדיווח של גופים מוסדיים. אלו הם עיקרי השינויים:

1. דיווח חודשי מסלולי השקעה, קרנות פנסיה - בחודש יוני 2016 נדרשו קרנות פנסיה לתת דוח חודשי על מסלולי השקעותיהן, בדומה לדוח החודשי של מסלולי השקעות בקופות גמל ובחברות ביטוח. החל מחודש זה מדווחים הרכבי הנכסים של מסלולי ההשקעה, נתוני החשיפות, התשואות ועוד. כצעד משלים לכך, עודכנה והתאמה מערכת הפנסיה נט, באופן שניתן יהיה לצפות בנתונים אלו, להשוות ביניהם ולתחקרם.

קישור לאתר: [/http://pensyanet.cma.gov.il](http://pensyanet.cma.gov.il)

2. מעבר לדיווח באמצעות פורטל אותות - בחודש ספטמבר 2016 החל לפעול מודול דיווחים בפורטל אותות, ובוטל הצורך לשלוח יפוי כוח למורשה דיווח מטעם הגוף המוסדי. מודול הדיווחים שפותח הנו פלטפורמת דיווח אחידה לדיווחים תקופתיים של גופים מוסדיים לממונה, והוא החליף מערכות דיווח ישנות וכתובות דואר אלקטרוני רבות שנדרשו לשליחת דיווחים. פורטל הדיווחים הוא אתר מתקדם ומאובטח, המאפשר למדווחים לצפות בסטטוס הקליטה, שעת הדיווח, היסטוריית הדיווחים ועוד.

קישור לאתר: [/https://otot.cma.gov.il](https://otot.cma.gov.il)

13.2 הנגשת מידע

כחלק מהפעולות לקידום שקיפות בתחומי פעילותה, בחודש יולי 2016 הועלו לאתר מאגרי המידע הממשלתיים (Data.gov) נתוני הגמל נט, פנסיה נט וביטוח נט. הנתונים הם החל משנת 1999 ועד היום, והועלו במבנה XML. נתונים אלו מעודכנים אחת לחודש.

קישור לאתר: [/https://data.gov.il](https://data.gov.il)

13.3 מערכות מידע

בשנת 2016 המשיכה הרשות לפתח ולשפר את מערכות המידע ולקדם את הדיגיטציה בתחומי פעילותה. בין היתר ננקטו הפעולות האלה:

1. **מחשבון ביטוחי בריאות** - בחודש פברואר 2016 הושק מחשבון ביטוח בריאות המאפשר השוואה של מחיר ביטוחי ניתוחים, השתלות ותרופות ועיקרי הכיסויים הנמכרים במסגרת ביטוחים אלו.

קישור למחשבון: [/http://briut.cma.gov.il](http://briut.cma.gov.il)

2. **מחשבון ביטוח חיים** - בחודש נובמבר 2016 הושק מחשבון ביטוח חיים המאפשר לבצע השוואה של המחירים בעת רכישת ביטוח חיים פרטי וביטוח חיים למשכנתא.

לעניין זה ראו גם סעיף 1.3.2 לעיל ובקישור: [/http://life.cma.gov.il](http://life.cma.gov.il)

3. **מודול דיווחים בפורטל אותות** - ראו סעיף 13.1.2.

4. **מערכת פניות הציבור** - בחודש נובמבר 2016 הסתיים פיתוח מחדש של כלל מערכות פניות הציבור, והן החליפו מערכות ישנות שהיו עד כה.

קישור למערכת: [/https://pe.cma.gov.il](https://pe.cma.gov.il)

5. **מערכת פנסיה נט** - בחודש יולי 2016 הסתיים שדרוג מערכת פנסיה נט ובוצעה התאמה לדיווחי מסלולים של קרנות פנסיה.

קישור למערכת: [/http://pensyanet.cma.gov.il](http://pensyanet.cma.gov.il)

14.1 חזון דיגיטלי

14.2 עידוד השקעות בתשתית טכנולוגית

15. סייבר ואבטחת מידע

15.1 ניהול סיכוני סייבר

המטרה השנייה עניינה התמודדות עם איומי סייבר. בשל התגברות היקפם ועוצמתם של איומי הסייבר, הוחלט להרחיב ולקבוע עקרונות להגנה על נכסיהם בתחום סיכוני הסייבר. בן היתר, גופים מוסדיים נדרשים לדעת לזהות ולאפיין את התפתחות האיומים וההתקפות שבפניהם הם עלולים לעמוד, כמו כן, הם נדרשים לבצע פעולות פרו-אקטיביות כדוגמת איסוף מודיעין ומבחני חדירה במטרה לפתח ולחזק את יכולותיו ושרידותו של גוף מוסדי בפני סיכונים אלו.

15.2 ביקורות

במהלך 2016 ביצעה הרשות שורת מבדקי חדירה בגופים מוסדיים. מבדקים אלו נערכו כדי לבחון מערכי הגנה ולאחר חולשות תשתית ויישומים במערכות הגופים. תוצאות מבדקי החדירה הוצגו לגופים המוסדיים במפגש מקצועי ייעודי שבו נכחו מנהלי הגנת הסייבר של הגופים המוסדיים.